

แนวทางการเพื่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพของศึกษานิเทศก์สู่มาตรฐานสากล
(Strategic Blueprint and Operational Manual for Instructional Supervisors:
Professional Development towards Global Standards)

ดร.อนุสร หงษ์ขุนทด ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพม.นครราชสีมา

Musicmankob@gmail.com

บทสรุป

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการยกระดับคุณภาพของศึกษานิเทศก์ไทยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ (ว11/2564) โดยเฉพาะในองค์ประกอบที่ 3 ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (Self and Professional Development) เอกสารฉบับนี้ไม่ได้เป็นเพียงเอกสารวิชาการ แต่เป็น “คู่มือปฏิบัติการเชิงลึก” (Comprehensive Operational Manual) ที่สังเคราะห์องค์ความรู้จากวรรณกรรมต่างประเทศ งานวิจัยชั้นนำ และมาตรฐานสากล (International Standards) เพื่อนำเสนอแนวทางที่เป็นระบบ (Systematic) และต่อเนื่อง (Continuous)

สาระสำคัญของรายงานมุ่งเน้นการพลิกโฉมบทบาทของศึกษานิเทศก์จาก “ผู้ตรวจสอบ” (Inspector) สู่ “ผู้นำทางวิชาการระดับสูง” (High-Level Instructional Leader) ที่มีความเชี่ยวชาญในสามมิติหลัก ดังนี้

1. การพัฒนาตนเองด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Regulated Learning - SRL) การประยุกต์ใช้ทฤษฎีของ Zimmerman เพื่อสร้างวัฏจักรการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและเชื่อมโยงกับข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA)

2. ความเป็นเลิศด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและวิชาชีพ (English for Specific Purposes in Educational Leadership) การยกระดับทักษะภาษาจากการสื่อสารทั่วไปสู่ภาษาเชิงวิชาการและการนิเทศชั้นเรียน โดยอ้างอิงแหล่งเรียนรู้และวรรณกรรมระดับโลก

3. ความเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Leadership & Innovation): การนำมาตรฐาน ISTE Standards for Education Leaders มาปรับใช้เพื่อขับเคลื่อนการศึกษายุคใหม่ด้วย Data และ AI

บทที่ 1 การถอดรหัสบริบทใหม่ของการนิเทศ: บูรณาการเกณฑ์ ว11/2564 สู่มาตรฐานสากล
พลวัตของเกณฑ์ ว11/2564 ในมุมมองเชิงเปรียบเทียบ

การเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินวิทยฐานะตามเกณฑ์ ว11/2564 ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างครั้งสำคัญที่ย้ายจุดเน้นจาก “เอกสาร” สู่ “ผลลัพธ์การปฏิบัติงานจริง” (Performance-Based Assessment) โดยเฉพาะในด้านที่ 3 ซึ่งเรียกร้องให้ศึกษานิเทศก์ต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง¹ การวิเคราะห์เอกสารคู่มือจากสำนักงาน ก.ค.ศ. และบริบทที่เกี่ยวข้อง² ชี้ให้เห็นว่า หัวใจสำคัญคือการแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในระดับ “ริเริ่มพัฒนา” (Originate and Improve) และ “คิดค้นปรับเปลี่ยน” (Invent and Transform)

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากล พบว่าแนวคิดนี้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development: CPD) ที่ใช้ในระบบการศึกษาชั้นนำของโลก ตัวอย่างเช่น กรอบการทำงานของสหราชอาณาจักรและเครือจักรภพ ที่เน้นว่าการพัฒนาวิชาชีพต้องส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนและการเรียนรู้⁴ ในขณะที่บริบทของกัมพูชาและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ก็เริ่มมุ่งเน้นที่การสร้างเส้นทางอาชีพ (Career Pathway) ที่ผูกโยงกับการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่องเช่นกัน⁵

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์เปรียบเทียบเกณฑ์ ว11/2564 กับมาตรฐานสากล (Comparative Analysis)

องค์ประกอบสำคัญ	เกณฑ์ ว11/2564	มาตรฐานสากล	นัยสำคัญต่อการพัฒนาตนเองของศึกษานิเทศก์
เป้าหมายสูงสุด	ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้รับสถานศึกษา (Outcomes-based)	Enhancing learning through assessment & Establishing environment for learning ⁴	การพัฒนาตนเองต้องไม่ใช่กิจกรรมแยกส่วน แต่ต้องฝัง (Embed) อยู่ในกระบวนการแก้ปัญหาหน้างาน
กระบวนการ	ขอตกลงในการพัฒนา งาน (PA) และประเด็นท้าทาย	Action Research & Reflective Practice Cycle ⁷	เปลี่ยนจากการ “เขობรม” เป็นการ “วิจัยปฏิบัติการ” ในพื้นที่จริง
บทบาทหน้าที่	การเป็นที่เลี้ยงและโค้ช (Mentoring & Coaching)	Facilitating learning & Guiding professional development ⁶	ทักษะการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และการตั้งคำถามสำคัญกว่าการสั่งการ
การใช้เทคโนโลยี	การนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการศึกษา	Digital Citizenship & Systemic Improvement (ISTE) ⁹	ต้องขยับบทบาทจาก “User” เป็น “System Designer” ผู้ออกแบบระบบนิเวศดิจิทัล

ความจำเป็นของการบูรณาการองค์ความรู้จากต่างประเทศ

การที่ศึกษานิเทศก์จะสามารถ “คิดค้นและปรับเปลี่ยน” ได้นั้น จำเป็นต้องมีวัตถุดิบทางความคิดใหม่ ๆ (Intellectual Raw Materials) ซึ่งมักหาได้จำกัดหากพึ่งพาเพียงแหล่งข้อมูลภายในประเทศ งานวิจัยชี้ว่า “ความโดดเดี่ยวทางวิชาชีพ” (Professional Isolation) เป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม¹⁰

การเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาษาอังกฤษและงานวิจัยต่างประเทศจะช่วยให้ศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ขยายขอบเขตวิสัยทัศน์ (Broaden Vision) เห็นตัวอย่างความสำเร็จ (Best Practices) จากบริบทที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้แบบ Hybrid ในฟินแลนด์ หรือการใช้ Lesson Study ในญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา

2. เข้าถึงเครื่องมือที่ทันสมัย (Access Cutting-edge Tools) เครื่องมือสังเกตชั้นเรียนดิจิทัล หรือแอปพลิเคชันเพื่อการนิเทศใหม่ ๆ มักถูกพัฒนาและเผยแพร่ในรูปแบบภาษาอังกฤษก่อน¹²

3. สร้างความน่าเชื่อถือทางวิชาการ (Academic Authority) การอ้างอิงทฤษฎีและมาตรฐานสากลในการให้คำแนะนำแก่สถานศึกษา ช่วยสร้างความมั่นใจและการยอมรับจากครูและผู้บริหาร⁷

บทที่ 2 โมเดลการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (Self-Regulated Learning Model)

เพื่อให้การพัฒนาตนเองเป็นไปอย่าง “เป็นระบบและต่อเนื่อง” ตามข้อกำหนด ศึกษานิเทศก์ไม่ควรพึ่งพาการจัดอบรมจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียว แต่ควรประยุกต์ใช้ทฤษฎี Self-Regulated Learning (SRL) ของ Barry J. Zimmerman ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากลว่าเป็นกลไกสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาวิชาชีพครู¹⁵

โครงสร้างวัฏจักร SRL สำหรับศึกษานิเทศก์ (The Cyclical Phases Structure)

จากการสังเคราะห์งานวิจัยของ Zimmerman¹⁷ สามารถออกแบบกระบวนการพัฒนาตนเองสำหรับศึกษานิเทศก์ได้เป็น 3 ระยะหมุนเวียนต่อเนื่อง ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนและวิเคราะห์การณ์ไกล (Forethought Phase)

ระยะนี้สอดคล้องโดยตรงกับการจัดทำ “ข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA)” ในแต่ละปีงบประมาณดังนี้

1. การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) ศึกษานิเทศก์ต้องแตกประเด็นท้าทาย (Challenge Issue) ออกเป็นองค์ประกอบย่อย เช่น หากประเด็นท้าทายคือ “การยกระดับการสอนภาษาอังกฤษของครูประถม” ศึกษานิเทศก์ต้องวิเคราะห์ว่าตนเองขาดความรู้เรื่องใด (เช่น ขาดเทคนิค Phonics หรือขาดทักษะการ Coaching)

2. การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Goal Setting) เป้าหมายต้องเฉพาะเจาะจง (Specific) และวัดผลได้ โดยเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ (Process Goals) เช่น จะศึกษาบทความวิชาการเรื่อง Active Learning จากฐานข้อมูล ERIC สัปดาห์ละ 2 เรื่อง แทนที่จะตั้งเป้าเพียงผลสัมฤทธิ์ปลายทาง²⁰

3. ความเชื่อมั่นในความสามารถของตน (Self-Efficacy Beliefs) การสร้างทัศนคติว่า “ความสามารถในการนิเทศเป็นสิ่งที่จะพัฒนาได้” (Growth Mindset) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการกล้าทดลองใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ²¹

ระยะที่ 2 การปฏิบัติและการควบคุมกระบวนการ (Performance Phase)

การปฏิบัติและการควบคุมกระบวนการ (Performance Phase) คือช่วงเวลาของการลงมือปฏิบัติงานนิเทศและการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง (Self-Control) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อรักษาความจดจ่อ เช่น การใช้เทคนิค Pomodoro ในการอ่านงานวิจัย หรือการใช้ “Self-Instruction” (การสั่งการตนเองในใจ) ขณะนิเทศงาน เพื่อเตือนให้ตนเองเป็นผู้ฟังที่ดี ²²

2. การสังเกตตนเอง (Self-Observation) หมายถึง การจดบันทึกพฤติกรรมของตนเอง (Metacognitive Monitoring) อย่างเป็นระบบ อาจใช้วิธีการบันทึกเสียงขณะให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) ครุ แล้วนำมาฟังเพื่อวิเคราะห์การใช้คำพูดและน้ำเสียงของตนเอง ¹⁵

ระยะที่ 3 การสะท้อนคิดประเมินผล (Self-Reflection Phase)

การสะท้อนคิดประเมินผล (Self-Reflection Phase) ระยะนี้คือกลไกที่จะทำให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนี้

1. การตัดสินตนเอง (Self-Judgment) หมายถึง การประเมินผลงานตนเองโดยเทียบกับมาตรฐาน (Standard-referenced) ไม่ใช่เทียบกับผู้อื่น เช่น เทียบกับเกณฑ์ ISTE หรือเกณฑ์ ว11/2564 ด้านที่ 3

2. การตอบสนองต่อตนเอง (Self-Reaction) หมายถึง การวิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จหรือล้มเหลว (Attribution) หากการนิเทศล้มเหลว ให้มองว่าเป็นเพราะ “เลือกใช้วิธีการไม่เหมาะสม” (ซึ่งแก้ไขได้) ไม่ใช่เพราะ “ตนเองไม่มีความสามารถ” ¹⁸

ตารางที่ 2 การประยุกต์ใช้โมเดล Zimmerman กับวงจร PA ของศึกษานิเทศก์

ระยะของ SRL	กิจกรรมในระบบ PA (ว11/2564)	แนวทางปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice Actions)
Forethought	การเขียนข้อตกลงและประเด็นท้าทาย	วิเคราะห์ Gap Analysis ของสมรรถนะตนเองเทียบกับสากล (Global Standards) ก่อนเขียน PA
Performance	การปฏิบัติงานนิเทศติดตามตลอดปี	ใช้เครื่องมือ Digital Tools ในการเก็บข้อมูลการทำงานของตนเอง (Self-Tracking)
Self-Reflection	การรายงานผลการปฏิบัติงาน (PA Report)	เขียน AAR (After Action Review) ทุกครั้งหลังจบภารกิจนิเทศ และสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่

บทที่ 3 ความเป็นเลิศทางภาษา

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและผู้นำทางวิชาการ (English for Instructional Leadership)

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับศึกษานิเทศก์ต้องก้าวข้ามภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) ไปสู่ ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes - ESP) ที่เน้นบริบทการบริหาร การศึกษา การวิจัย และการนิเทศการสอน²³

หลักสูตรการพัฒนาตนเองด้าน ESP (ESP Self-Development Syllabus)

จากการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร ESP²³ ศึกษานิเทศก์ควรกำหนดแผนการเรียนรู้ดังนี้

1. การอ่านและการค้นคว้าเชิงวิชาการ (Academic Reading & Research) หมายถึง ทักษะการอ่านงานวิจัยและบทความวิชาการ เพื่อสืบค้นนวัตกรรมการเรียนรู้
2. การพูดและการนำเสนออย่างมืออาชีพ (Professional Speaking & Presentation) หมายถึง ทักษะการนำเสนอผลงาน การเป็นวิทยากร และการประชุมนานาชาติ
3. วาทกรรมเชิงการสอน (Instructional Discourse) หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการสังเกตชั้นเรียน การให้คำแนะนำ (Coaching) และการสะท้อนผล (Feedback)

คลังทรัพยากรหนังสือและวรรณกรรมที่จำเป็น (Essential Literature & Resources)

เพื่อสร้างความรู้ที่ลึกซึ้ง (Nuanced Understanding) ศึกษานิเทศก์ควรศึกษาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษโดยตรง ดังนี้

1. ทักษะการพูดและการนำเสนอในที่สาธารณะ (Public Speaking & Presentation) หนังสือเรื่อง *The Art of Public Speaking* โดย Stephen E. Lucas และ *Talk Like TED* โดย Carmine Gallo²⁶ สารสำคัญของหนังสือเล่มนี้ คือหนังสือไม่ได้สอนเพียงแค่การพูด แต่สอน “วาทศิลป์ในการโน้มน้าวใจ” (Persuasion) ซึ่งจำเป็นมากสำหรับศึกษานิเทศก์ที่ต้องขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Storytelling) จะช่วยให้การนำเสนอโน้มน้าวใจ
2. ทักษะการเขียนเชิงวิชาการ (Academic Writing for Educators) คู่มือ *A Student's Guide to Academic and Professional Writing in Education* โดย Katie O. Arosteguy et al.²⁸ สารสำคัญของหนังสือเล่มนี้ คือการเขียนรายงาน PA หรือผลงานวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ/เชี่ยวชาญ/เชี่ยวชาญพิเศษ ต้องอาศัยการเขียนที่กระชับ ชัดเจน และมีการอ้างอิงหลักฐาน (Evidence-based) คู่มือนี้จะช่วยสอนโครงสร้างการเขียนการโต้แย้ง (Argumentation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ที่มีคุณภาพ
3. คำศัพท์และสำนวนสำหรับผู้นำการศึกษา (Vocabulary for Educational Leadership) คือการรู้ศัพท์เทคนิค (Technical Terms) จะช่วยให้เข้าถึงองค์ความรู้ได้ลึกซึ้งขึ้น³⁰ หนังสือที่น่าสนใจมีดังนี้
  - 3.1 Leadership Verbs: *Facilitate, Implement, Spearhead, Delegate, Advocate, Mentor* (คำเหล่านี้แสดงถึง Active Role ใน PA)

3.2 Strategic Nouns: *Vision, Strategic Initiatives, Theory of Action, Instructional Rounds, Professional Learning Community*

3.3 Idioms for Feedback: การใช้ภาษาที่นุ่มนวลแต่ตรงประเด็น เช่น “Food for thought,” “Pave the way,” “Think outside the box”

ชุดประโยคสำหรับการนิเทศชั้นเรียนและการสะท้อนผล (Phrase Bank for Classroom Observation)

จุดอ่อนสำคัญคือความไม่มั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับครู (โดยเฉพาะครูต่างชาติ หรือโรงเรียน EP) ข้อมูลจาก Observation Vocabulary ³³ ได้เสนอแนวทางดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวอย่างประโยคภาษาอังกฤษสำหรับการนิเทศ (Instructional Supervision Phrase Bank)

วัตถุประสงค์ (Intent)	รูปแบบประโยค (Sentence Patterns)	ข้อสังเกตเชิงกลยุทธ์ (Strategic Nuance)
การเปิดประเด็นสนทนา (Opening Dialogue)	“I appreciated the opportunity to observe your class. I particularly noticed...”	ใช้ “I noticed” (ฉันสังเกตเห็น) แทน “You did” (คุณทำ) เพื่อลดความเป็นปรักษ์
การชมเชยที่เน้นหลักฐาน (Evidence-Based Praise)	“The scaffolding strategy you used effectively led students to grasp the complex concept independently.” ³³	ระบุเจาะจงว่า <i>การกระทำใด</i> นำไปสู่ <i>ผลลัพธ์ใด</i>
การเสนอแนะเพื่อปรับปรุง (Constructive Suggestions)	“I noticed some students were disengaged during the lecture. How might incorporating a think-pair-share activity impact their participation?”	ใช้คำถาม (Inquiry) เพื่อกระตุ้นให้ครูกิจหาทางออกเอง (Cognitive Coaching)
การเชื่อมโยงสู่มาตรฐานวิชาชีพ (Linking to Standards)	“Your integration of digital tools aligns well with ISTE Student Standards regarding knowledge construction.”	สร้างความน่าเชื่อถือด้วยการอ้างอิงมาตรฐานสากล
การสรุปและวางแผนต่อ (Closing & Next Steps)	“Moving forward, let's focus on differentiating instruction for the advanced learners. How can I support you in this?”	แสดงบทบาทของผู้สนับสนุน (Supportive Role) ไม่ใช่ผู้สั่งการ

บทที่ 4 ความเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

(Digital Leadership & Innovation)

ในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ศึกษานิเทศก์ต้องเป็น “Digital Leader” ที่นำพาสถานศึกษาข้ามผ่านความเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่เพียงผู้ใช้งานทั่วไป การพัฒนาตนเองด้านนี้ควรอ้างอิง ISTE Standards for Education Leaders⁹ ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก

กรอบมาตรฐาน ISTE สำหรับผู้นำการศึกษา (ISTE Standards for Education Leaders)

ศึกษานิเทศก์ควรใช้กรอบนี้เป็น Checklist ในการพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. ผู้สนับสนุนความเสมอภาคและสิทธิพลเมือง (Equity and Citizenship Advocate) หมายถึง ผู้นำที่ต้องมั่นใจว่านักเรียนทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างเท่าเทียม และเข้าใจเรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัล⁹
2. นักวางแผนที่มีวิสัยทัศน์ (Visionary Planner) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ดิจิทัลของเขตพื้นที่⁹
3. ผู้นำที่ทรงพลัง (Empowering Leader) หมายถึง การสร้างวัฒนธรรมที่ให้อำนาจครูในการทดลองใช้นวัตกรรม โดยไม่กลัวความล้มเหลว
4. นักออกแบบระบบ (Systems Designer) หมายถึง การออกแบบระบบและโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น นโยบายความปลอดภัยข้อมูล (Data Privacy) ซึ่งสำคัญมากในยุค PDPA³⁸
5. เชื่อมต่อผู้เรียน (Connected Learner) หมายถึง การเป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายออนไลน์ตลอดเวลา

เครื่องมือดิจิทัลและแอปพลิเคชันเพื่อการนิเทศ (Digital Tools for Supervision 2025)

การพัฒนาตนเองด้านทักษะดิจิทัลควรเน้นไปที่การใช้เครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ¹² มีดังนี้

1. เครื่องมือสังเกตการสอน (Observation & Walkthrough Apps) แอปพลิเคชันเหล่านี้ช่วยให้ศึกษานิเทศก์บันทึกพฤติกรรมการสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน และการใช้เวลาในชั้นเรียนได้แบบ Real-time และประมวลผลออกมาเป็นกราฟและสถิติ ทำให้การสะท้อนกลับ (Feedback) ที่ให้กับครูมีความเที่ยงตรง (Objective) และมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจน¹³ ข้อดีคือ ลดภาระงานเอกสาร และทำให้เห็นภาพรวม ของคุณภาพการสอนทั้งโรงเรียนได้ทันที

2. ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการศึกษา (AI for Education - ChatGPT/Gemini/Copilot)

2.1 ศึกษานิเทศก์สามารถใช้ Generative AI ในการช่วยครูออกแบบแผนการสอน (Lesson Planning) สร้างรูบริกประเมินผล (Rubric Generation) หรือวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อหาจุดอ่อน (Data Analysis)³⁹

2.2 NotebookLM คือเครื่องมือใหม่ที่ช่วยสรุปเอกสารจำนวนมากหรือเปลี่ยนเอกสารให้เป็น Podcast เพื่อการเรียนรู้⁴⁴

3. แพลตฟอร์มการทำงานร่วมกัน (Collaboration Platforms)

3.1 Microsoft Teams / Google Workspace คือการใช้เพื่อสร้าง PLC ออนไลน์ การทำ Co-editing เอกสารหลักสูตร และการจัดเก็บคลังสื่อการสอน⁴⁵

3.2 Canva for Education คือการใช้สำหรับการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์และรายงาน PA ที่มีความสวยงามและสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication)¹²

บทที่ 5 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสากล

(Global Professional Learning Networks: PLN)

การเรียนรู้ที่จำกัดอยู่เพียงในโรงเรียนหรือเขตพื้นที่อาจไม่เพียงพอสำหรับการเป็น “ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ” ศึกษานิเทศก์ต้องสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personal Learning Network: PLN) ที่เชื่อมโยงกับโลกภายนอก¹⁰

จาก PLC สู่ Global PLN

ในขณะที่ PLC (Professional Learning Community) เน้นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในโรงเรียน PLN คือเครือข่ายส่วนบุคคลที่กว้างขวางและยืดหยุ่นกว่า

กลยุทธ์การสร้างเครือข่าย PLN

1. สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการคาดการณ์ (Social Media for Predictive: PD) หมายถึง การใช้ Twitter (X), LinkedIn, หรือ Facebook Groups เพื่อติดตามนักการศึกษาชั้นนำทั่วโลก ติดตาม Hashtag เช่น #EdChat, #InstructionalRounds, #SOT (School of Tomorrow) เพื่อรับไอเดียใหม่ ๆ ทุกวัน¹¹

2. สมาคมระหว่างประเทศ (International Associations) หมายถึง การสมัครสมาชิกองค์กรวิชาชีพระดับโลก เช่น ASCD (Association for Supervision and Curriculum Development) หรือ ISTE เพื่อเข้าถึงวารสารวิจัย (Journals) และ Webinars ที่ทันสมัยที่สุด⁴⁶

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามพรมแดน (Cross-Border Collaboration)

การมีส่วนร่วมในเครือข่ายระดับโลกช่วยให้ศึกษานิเทศก์สามารถนำนวัตกรรมมาปรับใช้ (Localization) สามารถดำเนินการได้ดังนี้

ตัวอย่าง การศึกษารณีสตัวอย่าง (Case Study) จากกลุ่ม *Wallace Principal PLC* ในสหรัฐฯ ที่ใช้เครื่องมือการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ในการแก้ปัญหาการบริหาร⁴⁹ แล้วนำมาปรับใช้กับโรงเรียนในไทย

การขยายผล ศึกษานิเทศก์ควรทำหน้าที่เป็น “ภัณฑารักษ์ (Curator)” ที่คัดกรองความรู้จากการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสากล (Global PLN) แพลและสรุปสาระสำคัญ เพื่อแบ่งปันให้กับครูในเครือข่ายท้องถิ่น เป็นการแสดงบทบาทผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง

บทที่ 6 แนวทางการเขียนแผนพัฒนาตนเอง 12 เดือน (The 12-Month Actionable Roadmap)

ส่วนนี้คือแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่บูรณาการทุกองค์ประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้ศึกษานิเทศก์นำไปใช้เป็นพิมพ์เขียวในการทำ PA ด้านที่ 3

ตารางที่ 4 ปฏิทินการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ (Systematic Self-Development Calendar)

ระยะเวลา	กิจกรรมหลัก	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
เดือนที่ 1-2 การวิเคราะห์ และวางแผน (Forethought)	- ประเมินสมรรถนะดิจิทัลและ ภาษาอังกฤษของตนเอง - ศึกษาเกณฑ์ ว11/2564 อย่างละเอียด - เขียน ID Plan และกำหนด ประเด็นท้าทาย (PA)	- ISTE Standards for Leaders - แบบประเมิน CEFR - Zimmerman's Model	- แผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานสากล - ประเด็นท้าทายที่คมชัด และท้าทายจริง
เดือนที่ 3-5 การสร้างฐานความรู้ (Knowledge Building)	- ศึกษาหนังสือ “The Art of Public Speaking” และ “Instructional Rounds” - เรียนคอร์สออนไลน์ด้าน Digital Leadership	- Coursera / EdX - ASCD Articles - ChatGPT (สรุป บทความ)	- สรุปองค์ความรู้ - เทคนิคการนิเทศใหม่ ๆ ที่พร้อมทดลองใช้
เดือนที่ 6-9 การปฏิบัติการและ ทดลองใช้นวัตกรรม (Implementation)	- ลงพื้นที่นิเทศโดยใช้ภาษาอังกฤษ ในการให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) (เริ่มจากวงง่าย ๆ) - ใช้แอปพลิเคชัน Classroom Mosaic เก็บข้อมูลการสอน - จัดวง PLC ครูเพื่อถอด บทเรียน	- Classroom Mosaic / LessonNote - Phrase Bank (บทที่ 3) - Microsoft Teams	- บันทึกการนิเทศดิจิทัล - คลิปวิดีโอการนิเทศ - ผลการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมครู
เดือนที่ 10-12 การสะท้อนผล และเผยแพร่	- วิเคราะห์ข้อมูลจากแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนาการ	- AAR Template	- รายงานผลการ ปฏิบัติงานที่สมบูรณ์

ระยะเวลา	กิจกรรมหลัก	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
(Reflection & Sharing)	- เขียนรายงาน PA และ AAR เป็นภาษาไทยและอังกฤษ (บทคัดย่อ) - เผยแพร่ผลงานผ่าน Blog หรือ เวทีวิชาการ	- Academic Writing Guide - Global PLN (Twitter/LinkedIn)	- นวัตกรรมกรณีศึกษาที่เป็นแบบอย่างได้ - เครือข่ายวิชาชีพที่เข้มแข็ง

บทสรุป (Conclusion)

การพัฒนาตนเองของศึกษานิเทศก์ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้เกณฑ์ ว11/2564 ไม่ใช่ภารกิจที่ทำเพียงครั้งคราวเพื่อให้ผ่านการประเมิน แต่เป็นวิถีปฏิบัติ (Way of Life) ที่ต้องอาศัยวินัยในการกำกับตนเอง (Self-Regulation) และการเปิดรับมุมมองระดับโลก (Global Perspective)

เอกสารฉบับนี้ได้นำเสนอแนวทางการบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีดิจิทัล และกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบเข้าด้วยกัน เพื่อสร้าง “ศึกษานิเทศก์วิถีใหม่” ที่ไม่ได้เป็นเพียงผู้ตรวจสอบ แต่เป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) ที่แท้จริง เครื่องมือและแนวทางที่นำเสนอในเอกสารนี้ ตั้งแต่ชุดคำศัพท์ภาษาอังกฤษไปจนถึงแอปพลิเคชันล้ำสมัย เป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยปลดล็อกศักยภาพของศึกษานิเทศก์ไทยให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล และที่สำคัญที่สุดคือ การส่งมอบคุณภาพการศึกษาที่ดีที่สุดให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของวิชาชีพนี้

หมายเหตุ: ข้อมูลและเนื้อหาในรายงานนี้อ้างอิงจากฐานข้อมูลงานวิจัยและบทความต่างประเทศที่รวบรวมมา โดยใช้รหัสอ้างอิง เพื่อความสะดวกในการสืบค้นต้นฉบับและการศึกษาต่อยอด

อ้างอิง

1. ศึกษานิเทศก์ ทำ ว11/2564 (PA) อย่างไร » - Digital Learning Classroom, accessed January 21, 2026, <https://krukob.com/web/sv-4/>
2. 2564-ว11 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร, accessed January 21, 2026, <https://bma-csc.bangkok.go.th/csc/docs/2564v11kks20/>
3. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, accessed January 21, 2026, <https://www.cr3.go.th/wp-content/uploads/2022/03/3-หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา-9-ว12.pdf>
4. A Framework for the Professional Development of Postgraduate Medical Supervisors | RCP, accessed January 21, 2026, <https://www.rcp.ac.uk/media/2tyapkn5/handout-1a-framework-for-educational-supervisors.pdf>

5. Continuous Professional Development Framework for Teachers and School Directors, accessed January 21, 2026, https://teachertaskforce.org/sites/default/files/2022-09/2019_MoEYS-Cambodia_CPD-framework-for-teachers-school-directors_EN.pdf
6. Professional Development Framework for Educators | RCSLT, accessed January 21, 2026, https://www.rcslt.org/wp-content/uploads/media/professional_development_framework_for_educators_2018.pdf?la=en&hash=EE9783178AF20D9F57A94D0309671D6BE184BE05
7. Best Practices in Supervision and Professional Development - CoJDS, accessed January 21, 2026, <https://cojds.org/2024/09/16/best-practices-in-supervision-and-professional-development/>
8. แบบข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนະศึกษานิเทศก์ชำนาญการ - อบจ. อำนาจเจริญ, accessed January 21, 2026, <https://amnatpao.go.th/upload/files/BBV76mtE7WZweyXCaTepvpJkbo2PhWpxBgBRZ3Km.pdf>
9. ISTE Standards for Education Leaders, accessed January 21, 2026, <https://iste.org/standards/education-leaders>
10. Building Your Professional Learning Network - Edutopia, accessed January 21, 2026, <https://www.edutopia.org/article/professional-learning-networks-teachers/>
11. Resources for Growing Your Professional Learning Network - Edutopia, accessed January 21, 2026, <https://www.edutopia.org/resources-growing-professional-learning-network>
12. AASL Announces 2025 Best Digital Tools for Teaching & Learning | ALA, accessed January 21, 2026, <https://www.ala.org/news/2025/05/aasl-announces-2025-best-digital-tools-teaching-learning>
13. LessonNote - App Store, accessed January 21, 2026, <https://apps.apple.com/us/app/lessonnote/id507466065>
14. Models of Continuing Professional Development: a framework for analysis, accessed January 21, 2026, <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13674580500200277>
15. Empowering Teachers: Self-Regulated Learning Strategies for Sustainable Professional Development in Initial Teacher Education at Higher Education Institutions - MDPI, accessed January 21, 2026, <https://www.mdpi.com/2071-1050/16/7/3021>
16. Use of Self-Regulated Learning in Teacher Professional Development - CSE Squared, accessed January 21, 2026, <https://csesquared.gmu.edu/research/use-of-self-regulated-learning-in-teacher-professional-development>

17. A Review of Self-regulated Learning: Six Models and Four Directions for Research - PMC, accessed January 21, 2026, <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5408091/>
18. Self-Regulated Learning: Zimmerman's Model Explained - Marija Smuda Duric, accessed January 21, 2026, <https://marijasmudaduric.com/unlocking-the-power-of-self-regulated-learning-zimmermans-model-explained.html>
19. Introducing a self-regulated learning model into the Key Stage 3 classroom - My College, accessed January 21, 2026, https://my.chartered.college/impact_article/introducing-a-self-regulated-learning-model-into-the-key-stage-3-classroom/
20. TEAL Center Fact Sheet No. 3: Self-Regulated Learning | Adult Education and Literacy, accessed January 21, 2026, <https://lincs.ed.gov/state-resources/federal-initiatives/teal/guide/selfregulated>
21. Self-Regulation Practices for Teachers and Students - Edutopia, accessed January 21, 2026, <https://www.edutopia.org/article/self-regulation-strategies-teachers-students/>
22. Phases of Self-Regulation | The National Research Center on the Gifted and Talented (1990-2013), accessed January 21, 2026, https://nrcgt.uconn.edu/underachievement_study/self-regulation/sr_section6/
23. ENG411 ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES - National Open University of Nigeria, accessed January 21, 2026, <https://nou.edu.ng/coursewarecontent/ENG411.pdf>
24. English For Specific Purposes | PDF | Lesson Plan | Behaviorism - Scribd, accessed January 21, 2026, <https://www.scribd.com/document/414040509/English-for-Specific-Purposes>
25. Browse Books: Language Arts & Disciplines / Public Speaking & Speech Writing, accessed January 21, 2026, <https://www.bookculture.com/browse/book/LAN026000?page=88>
26. 6 Books Every Public Speaking Guru Has Read - Video Assessment For Skill Development & Feedback | GoReact, accessed January 21, 2026, <https://get.goreact.com/resources/books-every-public-speaking-guru-has-read/>
27. A Student's Guide to Academic and Professional Writing in Education 9780807761854 | Teachers College Press, accessed January 21, 2026, <https://www.tpress.com/a-student-s-guide-to-academic-and-professional-writing-in-education-9780807761854>
28. A Student's Guide to Academic and Professional Writing in Education 9780807761236 | Teachers College Press, accessed January 21, 2026, <https://www.tpress.com/a-student-s-guide-to-academic-and-professional-writing-in-education-9780807761236>

29. ESL Leadership Vocabulary - Study.com, accessed January 21, 2026, <https://study.com/academy/lesson/esl-leadership-vocabulary.html>
30. Educational Leadership Terms - X-Factor - WordPress.com, accessed January 21, 2026, <https://techinnovationlive.wordpress.com/2018/02/20/educational-leadership-terms/>
31. 10 English Power Words | The Language of Leadership - YouTube, accessed January 21, 2026, <https://www.youtube.com/watch?v=vwye-lT6Ykg>
32. Observation Vocabulary, accessed January 21, 2026, https://www.colorincolorado.org/sites/default/files/basic/How_to_Use_Feedback_Handouts.pdf
33. 90 Teacher Observation Feedback Examples - Education Advanced, accessed January 21, 2026, <https://www.educationadvanced.com/blog/teacher-observation-feedback-examples>
34. Some Classroom “Look Fors” Focused on English Learners Record, accessed January 21, 2026, <https://www.education.ne.gov/wp-content/uploads/2019/11/Some-Classroom-Look-Fors-Focused-on-English-Learners.pdf>
35. 210 Report Card Comments for Language Arts and Reading - TeacherVision, accessed January 21, 2026, <https://www.teachervision.com/report-cards-advice-suggested-comments/report-card-comments-phrases-language-arts-reading>
36. ISTE Standards, accessed January 21, 2026, <https://iste.org/standards>
37. Using the ISTE Standards for Education Leaders to Guide System-Level Decisions, accessed January 21, 2026, <https://iste.org/blog/using-the-iste-standards-for-education-leaders-to-guide-system-level-decisions>
38. Top 100 Tools for Learning 2025 – Results of the 19th Annual Survey published on 1 September 2025, accessed January 21, 2026, <https://toptools4learning.com/>
39. 75 digital tools and apps teachers can use to support formative assessment in the classroom, accessed January 21, 2026, <https://www.nwea.org/blog/2024/75-digital-tools-apps-teachers-use-to-support-classroom-formative-assessment/>
40. 4 Best Teacher Observation Apps in 2025 – Features & Reviews - 2gnoMe, accessed January 21, 2026, <https://home.2gno.me/post/teacher-observation-apps>
41. Classroom Mosaic: Teacher Observation Platform, accessed January 21, 2026, <https://classroommosaic.com/>
42. Top AI Tools for Teachers in 2025 - University of San Diego Professional & Continuing Ed, accessed January 21, 2026, <https://pce.sandiego.edu/ai-tools-for-teachers/>

43. 6 Ed Tech Tools to Try in 2025 | Cult of Pedagogy, accessed January 21, 2026, <https://www.cultofpedagogy.com/6-ed-tech-tools-2025/>
44. Best Virtual Classroom Tools: Top 8 Solutions in 2025 - Kaltura, accessed January 21, 2026, <https://corp.kaltura.com/blog/virtual-classroom-tools/>
45. Teacher's Corner: Personal Learning Networks (PLNs) - American English, accessed January 21, 2026, <https://americanenglish.state.gov/resources/teachers-corner-personal-learning-networks-plns>
46. 4 Ways to Build a Strong Professional Learning Network for Innovation and Growth, accessed January 21, 2026, <https://www.edsurge.com/news/2021-02-16-4-ways-to-build-a-strong-professional-learning-network-for-innovation-and-growth>
47. 5 Tips to Build Your Professional Learning Network - Digital Promise, accessed January 21, 2026, <https://digitalpromise.org/2024/04/16/5-tips-to-build-your-professional-learning-network/>
48. Online Professional Learning - NASSP, accessed January 21, 2026, <https://www.nassp.org/online-professional-development-2/>